

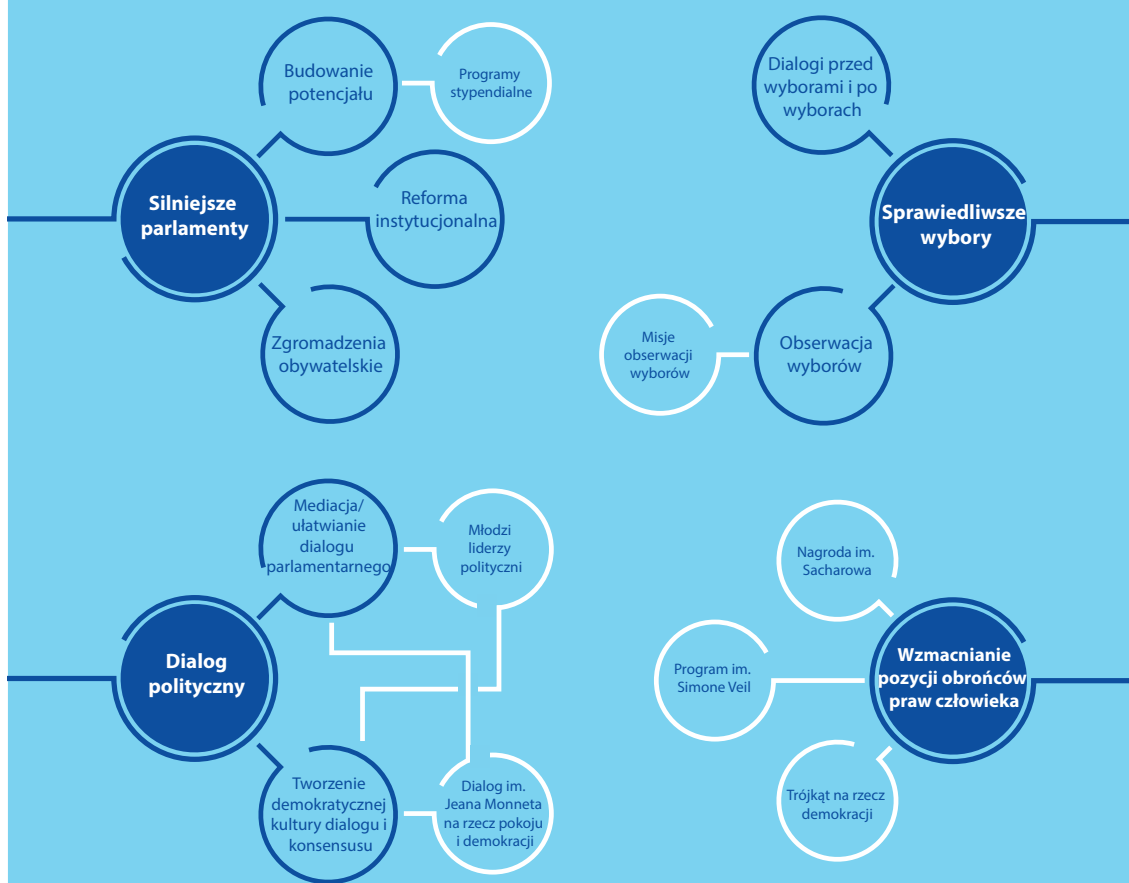
2024 – 2029

GLOBALNE WSPARCIE DEMOKRACJI

Jak wspieramy demokrację na świecie?

Globalne wsparcie demokracji

Wprowadzenie

Demokracja jest podstawową wartością Unii Europejskiej (UE). Parlament Europejski (PE) wspiera wysiłki Unii Europejskiej na rzecz propagowania przyświecających jej wartości, takich jak demokracja, godność ludzka, wolność, równość, praworządność i prawa człowieka.

Parlament Europejski jest zaangażowany w to nie tylko w całej UE, gdzie stoi na straży praw wszystkich osób, lecz także na świecie, gdzie stał się kluczowym orędownikiem demokracji. Jest to zgodne z przyznanym UE w Traktatach mandatem do wspierania demokracji na całym świecie.

W niniejszej broszurze przedstawiono działania Parlamentu Europejskiego propagujące demokrację poza granicami UE oraz podkreślono Państwa potencjalną rolę jako posłów do Parlamentu Europejskiego.

Zespół zajmujący się działaniami na rzecz wspierania demokracji

Parlament Europejski koordynuje działania, które prowadzi na rzecz wspierania demokracji na świecie, za pośrednictwem Zespołu ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów (DEG). Zespół ten opracowuje wytyczne polityczne i sprawuje nadzór w zakresie:

- obserwacji wyborów i działań następczych,
- wsparcia dla parlamentów partnerskich,
- praw człowieka, w tym działalności Społeczności Nagrody im. Sacharowa, oraz
- wspierania mediacji i dialogu.

W skład Zespołu ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów wchodzi wyznaczeni przez grupy polityczne posłowie do Parlamentu Europejskiego, a jego przewodnictwo pełnią wspólnie przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych i przewodniczący Komisji Rozwoju, co zapewnia koordynację między głównymi organami ds. polityki zagranicznej Parlamentu. W skład zespołu wchodzi również przewodniczący Konferencji Przewodniczących Delegacji, przewodniczący Podkomisji Praw Człowieka oraz wiceprzewodniczący Parlamentu odpowiedzialni za prawa człowieka i demokrację.

Zespół ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów spotyka się regularnie, aby nadzorować działania Parlamentu Europejskiego na rzecz wspierania demokracji, omawiać ich wdrażanie i

podejmować strategiczne decyzje (takie jak wystanie do danego kraju delegacji obserwacji wyborów parlamentarnych lub rozpoczęcie procesu mediacji z parlamentem partnerskim). Jego działalność regulują [przepisy wykonawcze](#) przyjęte przez Konferencję Przewodniczącą.

Na początku każdej kadencji parlamentarnej Zespół ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów określa państwa priorytetowe dla swojego programu prac, koncentrując się głównie na krajach kandydujących do UE. W zależności od priorytetów politycznych można dodać inne kraje. Przegląd priorytetów odbywa się co roku i w razie potrzeby można je dostosować w połowie kadencji.

Posłowie do PE (niekoniecznie będący członkami zespołu) z różnych grup politycznych są wyznaczani na „posłów odpowiedzialnych” za dany kraj lub region priorytetowy. Kierują oni działaniami zespołu w danym kraju lub regionie, reprezentują zespół w kontaktach z jego odpowiednikami i składają zespołowi sprawozdania.

W krajach i regionach priorytetowych Parlament Europejski zapewnia kompleksowe środki wspierania demokracji wybranym przedstawicielom, urzędnikom służby cywilnej, partiom politycznym, obrońcom praw człowieka, niezależnym mediom i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego. Odbywa się to za pomocą „kompleksowego podejścia do wspierania demokracji”, które zapewnia koordynację działań zgodnych z cyklami wyborczymi i celami politycznymi Parlamentu Europejskiego i UE.

Wybory

Parlament Europejski aktywnie angażuje się w międzynarodowe misje obserwacji wyborów i jest szanowanym członkiem międzynarodowej społeczności obserwatorów wyborów.

Ponieważ wybory są elementem większego procesu, Parlament wspiera także cały proces wyborczy, począwszy od okresu przedwyborczego, i kontynuuje działania po zakończeniu głosowania.

► MISJA OBSERWACJI WYBORÓW, GWATEMALA, 2023

OBSERWACJA WYBORÓW

Zespół ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów pełni oficjalną funkcję konsultacyjną dla Wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej/Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w procesie wyboru państw priorytetowych do przeprowadzenia długoterminowych misji obserwacji wyborów z ramienia UE i wyznacza głównych obserwatorów biorących udział w tych misjach.

Na czele każdej unijnej misji obserwacji wyborów stoi poseł do PE, którego wiceprzewodniczący Komisji/wysoki przedstawiciel wyznaczył na głównego obserwatora. Misje te wysyła się tylko na zaproszenie władz danego państwa.

Każdego roku Parlament Europejski wysyła od 10 do 12 krótkoterminowych delegacji obserwatorów wyborów do państw spoza UE, co wzmacnia już trwającą długoterminową misję w danym kraju. Co najmniej dwa razy w trakcie kadencji Zespół ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów organizuje sesje informacyjne dla wszystkich posłów do PE na temat międzynarodowych misji obserwacji wyborów.

Długoterminowe misje, do których dołączają posłowie do PE, to:

- misje obserwacji wyborów z ramienia Unii Europejskiej w Afryce, Ameryce lub Azji oraz w [państwach](#), które nie są członkami Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE),

lub

- międzynarodowe misje obserwacji wyborów prowadzone przez Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) w państwach będących członkami OBWE (z wyjątkiem państw należących do UE). W tym przypadku delegacja Parlamentu Europejskiego łączy siły z delegacjami zgromadzeń parlamentarnych lub regionalnych, takimi jak delegacje OBWE, Rady Europy lub NATO.

Udział posłów do PE zwiększa znaczenie polityczne tych misji, a ich doświadczenie jako wybranych przedstawicieli wzbogaca ocenę lokalnych procesów wyborczych.

PARLAMENTARNE DIALOGI WYBORCZE

Parlament Europejski angażuje się również w parlamentarne dialogi wyborcze, polegające na obradach okrągłego stołu, w których uczestniczą posłowie do PE oraz kluczowi parlamentarzyści i przywódcy polityczni z krajów partnerskich.

Inni uczestnicy, tacy jak członkowie lokalnej komisji wyborczej, siły bezpieczeństwa, przywódcy religijni lub młodzi przywódcy polityczni, są także zapraszani do wzięcia udziału, jeżeli mogą wnieść wkład w dyskusję.

Przed wyborami dialogi koncentrują się na kwestiach związanych z przygotowaniem do kolejnych wyborów, a zwłaszcza na obawach, że napięta sytuacja przedwyborcza może prowadzić do przemocy. Tematy dialogów obejmują nawoływanie do nienawiści, kodeksy postępowania dla partii politycznych oraz znaczenie zaakceptowania wyników wyborów, fałszywą obserwację wyborów lub obce ingerencje w proces wyborczy.

Po wyborach tematy poruszane w dialogach koncentrują się na realizacji zaleceń misji obserwacji wyborów. Jako że wiele zaleceń wymaga zmian legislacyjnych, w fazie dalszych działań ważną rolę odgrywają parlamenty lokalne.

► WIZYTA STUDYJNA ZORGANIZOWANA DLA RADY NAJWYŻSZEJ UKRAINY

Wsparcie dla parlamentów

Parlament Europejski wspiera parlamenty narodowe i zgromadzenia regionalne poza granicami UE, aby wzmocnić ich zdolności instytucjonalne za pomocą „kompleksowego podejścia do wspierania demokracji”.

Parlament Europejski prowadzi dialog z organami ustawodawczymi, wymieniając najlepsze praktyki i wspierając ich uczestnictwo jako pełnoprawnych członków wspólnoty demokratycznej. Posłowie do Parlamentu Europejskiego odgrywają kluczową rolę w tym dialogu.

Celem wizyty jest ustanowienie wspólnej odpowiedzialności za programy wsparcia dostosowane do potrzeb parlamentarzystów i urzędników służby cywilnej. Programy te zorientowane są zazwyczaj na konkretne tematy uzgodnione przez parlament partnerski i PE i wdraża się je za pomocą następujących narzędzi:

- konferencji, seminariów i warsztatów na konkretne tematy, dzięki którym posłowie do PE i posłowie do parlamentów narodowych UE mają możliwość zwrócić uwagę na najlepsze praktyki dla lokalnych parlamentarzystów,
- wizyt studyjnych, które umożliwiają lokalnym parlamentarzystom i pracownikom zapoznanie się z pracą Parlamentu Europejskiego i spotkanie z kluczowymi posłami do PE, oraz
- programów stypendialnych przeznaczonych dla personelu parlamentów partnerskich i mających na celu budowanie zdolności tych instytucji.

Programy te można organizować w Parlamencie Europejskim, w kraju/regionie priorytetowym lub w państwach członkowskich UE.

Programy wsparcia zasadniczo wzmocniają główne funkcje parlamentów:

- reprezentowanie wyborców i nawiązywanie kontaktów z obywatelami,
- stanowienie prawa,
- nadzorowanie rządu oraz
- usprawnienie pracy i poszerzenie wiedzy fachowej administracji parlamentu.

Dodatkowe programy poświęcone są bardziej szczegółowym zagadnieniom, takim jak wzmocnienie pozycji parlamentarzystek czy zwalczanie dezinformacji.

▶ WIZYTA STUDYJNA
ZORGANIZOWANA
DLA PARLAMENTU
BOŚNI I HERCEGOWINY

► WIDOK CELI WIĘZIENNEJ A. NAWALNEGO

Prawa człowieka

Prawa człowieka są fundamentem polityki zagranicznej UE, co ustanowiono w traktatach. Dzięki działaniom podejmowanym na rzecz praw człowieka przez Zespół ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów postłowie przyczyniają się do ugruntowania reputacji Parlamentu jako lidera praw człowieka – reputacji zdobytej na przestrzeni lat dzięki pracom komisji parlamentarnych, regularnym rezolucjom przyjmowanym w trybie pilnym w sprawach dotyczących praw człowieka oraz pracom związanym z przyznawaniem Nagrody im. Sacharowa.

Postłowie pomagają wzmocnić pozycję inicjatorów zmian demokratycznych, takich jak obrońcy praw człowieka i społeczeństwo obywatelskie, umacniając niezależne media i parlamentarzystów, a zwłaszcza kobiety, jako propagatorów praw człowieka i podstawowych wolności.

Postłowie nadzorują ponadto działania mające wspierać program PE dotyczący praw człowieka i eksponować działania Parlamentu na rzecz praw człowieka. Wraz z laureatami, finalistami i stypendystami Nagrody im. Sacharowa kształtują działania społeczności Nagrody im. Sacharowa. Sekretariat zespołu wspiera też posłów reprezentujących Parlament Europejski w organach zarządzających Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji.

▶ PRZYZNANIE NAGRODY IM. SACHAROWA W 2023 R.

Spółeczność nagrody im. Sacharowa

Od 1988 r. Parlament Europejski przyznaje co roku Nagrodę im. Sacharowa za wolność myśli w uznaniu wybitnych osiągnięć w krzewieniu praw człowieka i podstawowych wolności. Laureata wybiera Konferencja Przewodniczących spośród finalistów wyłonionych przez członków Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Rozwoju na podstawie nominacji zgłoszonych przez grupy polityczne w PE i poszczególnych posłów do PE.

W 2008 r. Parlament Europejski utworzył Spółeczność Nagrody im. Sacharowa jako forum stałych kontaktów posłów ze wszystkimi laureatami. Jest ona również środkiem służącym wspieraniu ich inicjatyw i monitorowaniu sytuacji laureatów, którzy są zagrożeni lub są narażeni na ryzyko. Spółeczność ta obejmuje także finalistów i stypendystów nagrody, a jej działania są koordynowane z przewodniczącym, wiceprzewodniczącym odpowiedzialnym za Spółeczność Nagrody im. Sacharowa oraz z właściwymi komisjami i delegacjami.

Współpraca ze społeczeństwem obywatelskim

Dynamiczne społeczeństwo obywatelskie wzmacnia demokrację. Parlament Europejski działa na rzecz wzmocnienia pozycji podmiotów społeczeństwa obywatelskiego dzięki włączaniu ich w działania wspierające demokrację i przez ułatwianie dialogu z parlamentami i władzami partnerskimi.

Do głównych instrumentów zalicza się program stypendialny im. Sacharowa, program na rzecz wzmocnienia pozycji parlamentarzystek oraz zwalczający dezinformację program „Trójkąt na rzecz demokracji”.

Program stypendialny im. Sacharowa oferuje co roku czternastu obrońcom praw człowieka szkolenia, które odbywają się w Brukseli i w Światowym Centrum Praw Człowieka (Global Campus of Human Rights) w Wenecji. Od czasu wprowadzenia stypendium w 2015 r. ukształtowała się duża grupa aktywistów wnoszących wkład w prace parlamentarne w dziedzinie praw człowieka. Kandydatów do programu wybiera się w ścisłej współpracy z delegaturami UE na całym świecie. Absolwenci biorą udział w programie typu „pozostańmy w kontakcie”.

Program na rzecz wzmocnienia pozycji kobiet umacnia pozycję kobiet w polityce, a w szczególności pozycję parlamentarzystek, oraz propaguje społeczeństwa integracyjne i zmiany demokratyczne. Program pozwala zapoznać się z wieloma narzędziami, z których mogą korzystać parlamentarzystki i które wspierają postęp w zakresie równości płci, a także z elementami wspierającymi rozwój osobisty. Składa się on z modułów szkoleniowych dostosowanych do potrzeb beneficjentek.

► PROGRAM STYPENDIALNY IM. SACHAROWA W 2024 R. Z UDZIAŁEM WICEPRZEWODNICZĄCEJ HEIDI HAUTALI

Za pośrednictwem programu **„Trójkąt na rzecz demokracji”** posłowie wspierają parlamenty partnerskie, skupiając prawodawców, społeczeństwo obywatelskie i podmioty medialne, aby zwalczać dezinformację i jednocześnie chronić wolność wypowiedzi.

Mediacja i dialog

Posłowie do Parlamentu Europejskiego prowadzą mediację, ułatwiają i wspierają procesy dialogu poza UE, przez co przyczyniają się do rozwiązywania konfliktów i budowania pokoju, zwłaszcza w krajach kandydujących do UE. Kluczowe programy to **dialog im. Jeana Monneta na rzecz pokoju i demokracji oraz program na rzecz młodych przywódców politycznych**.

DIALOG IM. JEANA MONNETA: BUDOWANIE ZAUFANIA PRZEZ DIALOG

Dialog im. Jeana Monneta na rzecz pokoju i demokracji ma propagować dialog i budować zaufanie wśród przywódców politycznych w parlamentach partnerskich. Posłowie do PE ułatwiają prowadzenie rund dialogu, aby wypracować konsensus i wspierać demokratyczną kulturę parlamentarną.

Podjęcie to – oparte na pragmatycznej, zorientowanej na wyniki i wypracowanie konsensusu metodzie Jeana Monneta – pozwala przywódcom politycznym spotkać się z dala od uwagi mediów i daleko od Brukseli i stolic narodowych, aby stworzyć atmosferę zaufania i dyskrecji, która jest niezbędna do osiągnięcia kompromisu politycznego.

Posłowie do PE prowadzą mediację w Ukrainie, Serbii i Macedonii Północnej, przez co zapewniają wartość dodaną ogólnym wysiłkom UE na rzecz rozwiązywania konfliktów i dają jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu dużą widoczność.

► DIALOG IM. JEANA MONNETA Z PARLAMENTEM MACEDONII PÓŁNOCNEJ

- ▶ PROGRAM NA RZECZ MŁODYCH PRZYWÓDCÓW POLITYCZNYCH

SKUPIENIE UWAGI NA MŁODZIEŻY: PROGRAM NA RZECZ MŁODYCH PRZYWÓDCÓW POLITYCZNYCH

Program na rzecz młodych przywódców politycznych wspiera dialog i tolerancję wśród przyszłych przywódców politycznych dzięki zakorzenianiu poszanowania kultury politycznej wśród zaangażowanej młodzieży w państwach spoza UE.

Jest on skierowany do młodych inicjatorów zmian, w tym do parlamentarzystów, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, dziennikarzy i przedsiębiorców. Program zorientowany jest na Bałkany Zachodnie oraz przyczynił się do nawiązania współpracy z Izraelem, Palestyną, Armenią i Azerbejdżanem. W 2024 r. zostanie rozszerzony na Ukrainę i będzie mógł objąć kolejne państwa w trakcie obecnej kadencji parlamentarnej.

Posłowie do PE ułatwiają wymianę poglądów między młodymi przywódcami politycznymi, aby wspierać dialog, demokrację i tolerancję. ■

WERSJE JĘZYKOWE

Publikacja jest dostępna w języku angielskim (oryginał), francuskim, niemieckim, włoskim, polskim i hiszpańskim.

O WYDAWCY

Dokument ukończono w maju 2024 r.

Autor publikacji: Zespół ds. Wspierania Demokracji i Koordynacji Wyborów (DEG), Dyrekcja Generalna ds. Polityki Zewnętrznej Unii Europejskiej,

DEG-DGEXPO@europarl.europa.eu.

<https://www.europarl.europa.eu/globaldemocracysupport/en/home/home>

ZASTRZEŻENIE

Zezwala się na ponowne wykorzystywanie niniejszego dokumentu pod warunkiem podania źródła, zgodnie z warunkami dotyczącymi praw autorskich podanymi w [informacji prawnej](#) na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego.

Ten dokument opracowano głównie z myślą o posłach do Parlamentu Europejskiego i o jego personelu, by pomóc im w pracach parlamentarnych.

Opinie wyrażone w tym dokumencie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Parlamentu Europejskiego.

Zdjęcia © Unia Europejska 2024 – Źródło: EP

